Ingad Consulting

Licensa Nr.119
0694060138
e-mail: ingad.consulting@gmail.com

RAPORT I MONITORIMIT TE FUSHATES ZGJEDHORE VENDORE 2019

PARTIA LDE

Pala Angazhuese: KOMISIONI QENDROR I ZGJEDHJEVE

Pala Përgjegjëse: PARTIA LDE

Nëntor 2019

Tabela e Përmbajtjes

Hyrje, informacion i përgjithshëm

- Angazhimi, objekti dhe qellimi
- Të dhëna mbi subjektin dhe fushatën zgjedhore

Identifikimi i kritereve të matjes dhe vlerësimit

- Kritereret e vlerësimit, baza ligjore dhe rregullatore
- Metodologjia e monitorimit

Monitorimi i fushatës zgjedhore, përmbledhje e punës së kryer

- Monitorimi i zyrave elektorale dhe aktiviteteve
- Monitorimi i dokumentimit të shpenzimeve të fushatës
- Përllogaritja e kostove të zyrave elektorale dhe aktiviteteve
- Monitorimi i respektimit të kufirit maksimal të shpenzimeve
- Monitorimi i rregullave të brendshme për raportimin e shpenzimeve
- Monitorimi i trasaksioneve financiare

Kufizimet dhe vështirësitë e evidentuara gjatë procesit

Bazat për konkluzione, konkluzionet dhe rekomandimet

I. Hyrje, informacion i përgjithshëm

Angazhimi, objekti dhe qellimi

Në cilësinë e Ekspertit Financiar, jam angazhuar nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve në misionin e monitorimit të shpenzimeve të fushates zgjedhore vendore 2019 të Partisë LDE, në bazë të kontratës së shërbimit nr. 5058 datë 01.06.2019.

Qëllimi dhe objektivat e monitorimit janë organizuar në mbeshtetje te Udhëzimit te KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017 "Për miratimin e procedurave dhe kritereve për përzgjedhjen dhe emërimin e ekspertëve financiare", nenin 3, sipas të cilit ekspertët financiar të emëruar sipas këtij udhëzimi duhet të monitorojnë në mënyrë specifike:

a) Zbatimin e dispozitave ndaluese për financimin e fushatave të përcaktuara në Kodin Zgjedhor dhe në ligjin nr. 8580, datë 17.02.2000, "Për partitë Politike" i ndryshuar me ligjin nr. 90/2017;
b) Dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës së subjektit zgjedhor;
c) Respektimin e kufirit maksimal të shpenzimeve dhe të kufizimeve sipas llojit, sidomos përsa i përket materialeve propagandistike dhe reklamave televizive;
d) Kostimin e veprimtarive të monitoruara me qëllim krahasimin e mëvonshëm me shpenzimet e deklaruara nga subjekti zgjedhor gjatë raportimit;
e) Rregullat e brendshme të subjektit elektoral për raportimin e shpenzimeve;
f) Trasaksionet financiare të kryera për periudhën 3 muaj përpara dhe pas ditës së zgjedhjeve, nga persona fizikë ose juridikë, vendas ose të huaj, me qëllim evidentimin e trasaksioneve të pajustifikuara dhe që mund të jenë përdorur për financim të paligjshëm të fushatës zgjedhore të një ose disa partive politike.

Në tërësi monitorimi i procesit zgjedhor përfshin vëzhgimin dhe mbledhjen e informacioneve financiare dhe jo-financiare që lidhen me zbatimin e dispozitave ndaluese dhe kufizuese nga subjekti zgjedhor gjate zhvillimit te fushates, verifikime të informacioneve financiare historike, të shprehura specifikisht ne udhezimin e sipercituar, si dhe analiza e tij për të vlerësuar shkallen e pajtueshmërisë me kërkesat e akteve ligjore e nenligjore zgjedhore, kryesisht në aspektin financiar.

Periudha e kryerjes së monitorimit të procesit zgjedhor, për të cilën do të bëhet matja dhe vleresimi, fillon me nënshkrimin e kontratës, datë 01 Qershor 2019, dhe mbaron në datën 30 Shtator 2019..

Në përputhje me termat e kontratës, raportimi i gjetjeve nga monitorimi në terren është berë nëpërmjet tre raporteve të ndërmjetme, të cilet i janë derguar KQZ-së sipas afateve te përcaktuara dhe mbyllet me raportin përfundimtar të monitorimit, i cili është ndërtuar në përgjigje të pikave të kërkuara nga Udhëzimi i KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017.

Të dhëna mbi subjektin dhe fushatën zgjedhore

Fushata zgjedhore për zgjedhjet vendore ka filluar zyrtarisht më 2 Qershor 2019 dhe ka përfunduar me ditën e zgjedhjeve 28 Qershor 2019.

Nga të dhënat e publikuara dhe ato të dërguara nga KQZ për ekspertet financiar, Partia LDE është krijuar me date 17.11.2009 dhe eshte rregjistruar ne Gjyaten e Rrethit Gjyqsor Tirane me Vendim nr. 2386 dhe nr Akti 5237 dt 22.01,2010 . Kjo parti mbeshtet kanditatin Irel Elezi , kanditatura e tij eshte per keshilltar Bashkiak ne qarkun e Kukesit.

Ne ju drejtuam zyrtarisht Partisë LDE, nëpërmjet të gjitha kontakteve të marra nga KQZ-ja, për të marrë informacion mbi organizimin dhe zhvillimin i fushates së saj.

Takime jane bere me Kryetarin e kesaj partie , Z. Arjan Galdini si dhe me kandidatin per keshilltar bashkoak te zones se Kuksit , Z. Irel Elezi

Nga deklarimet e bera nga personat e lart permendur, nga informacionet publike si dhe të dhenat e monitorimit në terren, rezulton se subjektit nuk ka kryer fushate zgjedhore dhe nuk hapur zyra elektorale dhe per rrjedhoje nuk ka organizuar aktivitete zgjedhore në emër të partisë, si ne rang kombëtar ashtu edhe ne ate lokal, konkretisht ne qarkun e kuksit ku kishte dhe kandidatin e vetem te saj

Mbi këto të dhëna, u hartua programi monitorimit dhe për të siguruar evidencën e nevojshme dhe të pershtatshme, ne kemi përcaktuar gjithashtu dhe metodologjinë e monitorimit, metodat dhe procedurat e sigurimit të saj.

II. Identifikimi i kritereve të vlerësimit dhe metodologjia e monitorimit

Kritereret e vlerësimit, baza ligjore dhe rregullatore

Kriteret e monitorimit, kundrejt të cilave do të vlerësohet dhe matet shkalla e përputhshmërisë së fushatës zgjedhore me aktet ligjore dhe rregullative burojnë nga:

- Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë,
- Ligji nr. 8580, date 17.02.2000, "Per partite politike" i ndryshuar me ligjin nr. 90/2017,
- Udhëzimi i KQZ-së, Nr.1, date 31.05.2017, "Për përdorimin e materialeve propagandistike dhe vendet për afishimin e tyre gjatë fushates zgjedhore",
- Udhëzim i KQZ-së, Nr.2 date 01.06.2017 "Për miratimin e procedurave dhe kritereve për përzgjedhjen dhe emërimin e ekspertëve financiar"
- Udhëzimi i KQZ-së, Nr.3 date 2.06.2017 "Për përllogaritjen e kostos financiare të veprimtarive, shërbimeve apo materialeve që do të perdoren për qëllime zgjedhore ose politike, nga partitë politike gjatë fushatës zgjedhore".
- Ligjin për kontabilitetin dhe standardet kontabël përkatëse,etj.

Metodologjia e monitorimit

Në kushtet e kesaj partie m onitorimi u orjentua në këto drejtime :

- Deklarimet e drejtimit të Partisë:

- Monitorimin e drejpërdrejtë në terren, nëpërmjet procedurave të vëzhgimit, inspektimit, për të evidentuar ekzistencën e zyrave elektorale dhe kryerjen në fakt të aktiviteteve gjatë procesit zgjedhor.
- Analiza dhe sinteza e të dhënave të mbledhura gjatë monitorimit, për të vlerësuar pajtueshmerinë e tyre me kriteret ligjore apo kriteret e tjera.

III. Monitorimi i fushatës zgjedhore, përmbledhje e punës së kryer

1. Monitorimi i zyrave dhe aktiviteteve zgjedhore në teritor

Paralelisht me deklarimet e subjektit zgjedhor, ne filluam vëzhgimet dhe inspektimet në terren, ku fokusi i monitorimit ishte ekzistenca e zyrave elektorale dhe e aktiviteteve elektorale të organizuara nën siglën e partisë, për të realizuar:

- Mbledhjen dhe raportimin e gjetjeve që kishin të bënin me kontrollin e zbatimit të ndalimeve dhe kufizimeve të përcaktuara në Udhëzimin Nr.1 ,datë 31.05.2017 të KQZ-së, i cili kërkon që: përdorimi dhe afishimi i materialeve propagandistike të jetë në një distancë jo më të madhe se 5 metra larg zyrës elektorale të subjektit zgjedhor dhe, subjektet zgjedhore lejohen të ngrenë jo më shumë se një zyrë elektorale për lagje qyteti ose fshat.
- Sigurimin e informacionit finaciar dhe jo financiar dhe nese lidheshin me shpenzimet e destinuara për fushatën, dhe kryesisht në evidentimin e elementëve të kostove të zyrave dhe aktiviteteve, llojin dhe madhesite e ambienteve, sasitë e materialeve publicitare të pëdorura, dokumentimin e shpenzimeve me fatura blerje etj, të dhëna që do të përdoren për evidentimin dhe matjen e kostove te fushatës.

Ashtu siç është raportuar në raportet e ndërmjetme, rezultatet e monitorimit sipas rajoneve dhe/ose bashkive të monitoruara paraqitën si vijon:

Për periudhën 02-10 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 2-10 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
1	Tirane	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
2	Durres	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
3	Kavajë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
4	Rrogozhine	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate

Për periudhën 11-16 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 11-16 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
3	Tiranë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushatë
6	Prrenjas	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
7	Korçë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
9	Vlorë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate

Për periudhën 17-23 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 17-23 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
3	Tirane	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
6	Lezhe	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
7	Shkoder	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
9	Kukes	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate

Për periudhën 24-28 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 24-28 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
1	Kukes	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
2	Shkoder	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate

Në përmbledhje të katër periudhave, gjetjet dhe shkeljet e identifikuara gjatë monitorimit ne terren janë:

Për zyrat elektorale

Në bashkite e monitoruara në terren nuk u evidentuan zyra elektoirale që përdoreshin nga Partia LDE.

Për aktivitetet zgjedhore

Nuk u evidentuan aktivitete të organizuara nga Partia LDE, për gjithë periudhën zgjedhore.

Për pëdorimin e materialve të ndaluara

Nuk u evidentuan në asnjë rast materiale me natyrë publicitare dhe propagandistike dhe kosto të mundëshme me natyrë zgjedhore.

2. Monitorimi i dokumentimit të shpenzimeve të fushatës

Një nga kerkesat e udhezimit të KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017, drejtuar ekspertëve, eshtë detyrimi për të monitoruar dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës së subjektit zgjedhor. Ne ne kontaktet e krijuar me personat përgjegjes të partise dhe nga vëzhgimet tona në terren, konstatuam, nuk jane zhvilluar aktivitete apo ngritur zyra elektorale nga Partisë LDE.

3. Përllogaritja e kostove të zyrave elektorale dhe aktiviteteve

Për mungesë të veprimtarive dhe aktiviteteve zgjedhore, përllogaritja e kostove të tyre nuk është e aplikueshme.

4. Monitorimi i respektimit të kufirit maksimal të shpenzimeve

Për mungesë të veprimtarive dhe aktiviteteve zgjedhore, të shpenzimeve dhe të ardhurave, nuk është e aplikueshme kerkesa rregullatore për respektim te kufirit të shpenzimeve.

5. Monitorimi i rregullave të brendshme për raportimin e shpenzimeve

Sic eshte permendur dhe me siper , nga deklarimet dhe vezhgimet , nuk ka pase fushate dhe aktivitete zgjedhore, per rrjedhoje dhe pasqyrat financiare jane me zero dhe nuk kemi asnjë opinion mbi sistemin i organizimit dhe raportimit financiar të saj, per kete periudhe

6. Monitorimi i trasaksioneve financiare

Nga deklarimet e personave përgjegjes të partise, nuk kane dhe nuk kontatuam transaksione financiare të kryera prej saj.

IV. Kufizimet dhe vështirësitë e evidentuara gjatë procesit

Procesi i monitorimit të fushatës filloi një ditë pas nisjes zyrtare të saj, 2 qershor 2019. Por siç dihet fushata për zgjedhjet vendore 2019 u zhvillua në kushte jo te favorshme për një fushate normale .
Për më tepër, informacionin për fushatën zgjedhore të partisë LDE, ishte i varfer per shkak se nuk ka zhvilluar fushate zgjedhore.
Ne këto kushte, pervec kontakteve te shkurtra me personat pergjegjes, siç është thënë dhe më lart, monitorimi u fokusua dhe u krye mbi bazën e vezhgimeve dhe inspektimet në terren.

Po ashtu një veçori e kësaj fushate ishte fushata u orientua kryesisht në mediat sociale apo në takime të vogla me zgjedhësit, e cila vështirëson ndjekjen,dokumentimin e të ardhurave dhe shpenzimeve dhe kalkulimin e kostove.

V. Bazat për konkluzione, konkluzionet dhe rekomandimet

Ne kryem monitorimin e shpenzimeve të fushatës për zgjedhjet vendore 2019 të Partisë LDE, në përputhje me standardet profesionale dhe përgjegjësitë e përshkruara në mënyrë më të detajuar në kontratën e angazhimit. Ne jemi të pavarur nga pala përgjegjëse në përputhje me kërkesat etike që janë të zbatueshme për angazhime të tilla, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa.

Ne besojmë se evidenca që kemi siguruar gjatë monitorimit është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për konkluzionin tonë, brenda një sigurie të kufizuar.

Konkluzionet:

Në përputhje me objektivat e minitorimit që jënë dhënë në Udhëzimin e KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017, mbështetur në punën tonë përshkruar në këtë raport, konkluzionet tona për secilën çështje janë si vijon:

a) Zbatimin e dispozitave ndaluese për financimin e fushatave të përcaktuara në Kodin Zgjedhor, ligjin nr. 8580, datë 17.02.2000, "Për Partitë Politike" i ndryshuar me ligjin nr. 90/2017 dhe në Udhëzimin Nr.1 ,datë 31.05.2017 të KQZ-së; *sic e kemi theksuar edhe ne raportet periodike, gjate monitorimit ne terren nuk u konstatuan shkelje te dispozitave ndaluese mbi perdorimin dhe afishimin e materialeve propogandistike dhe vendosjen e zyrave elektorale*

b) Dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës së subjektit zgjedhor;

Gjatë monitorimit në terren nuk u konstatuan shmangje në zbatimin e kritereve e vendosura nga legjislacioni zgjedhor, kontabël dhe tatimor për dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës.

c) Respektimin e kufirit maksimal të shpenzimeve dhe të kufizimeve sipas llojit, sidomos përsa i përket materialeve propagandistike dhe reklamave televizive;

Gjate monitorimit në terren, nuk u konstatuan shmangje nga kërkesa e Kodit Zgjedhor se shpenzimi total që mund të kryejë një parti politike, përfshirë edhe kandidatët e tyre, për një fushatë zgjedhore nuk duhet të kalojë 10-fishin e shumës më të madhe që një subjekt zgjedhor ka marrë nga fondet publike....buxheti shtetit..

d) Kostimin e veprimtarive të monitoruara me qëllim krahasimin e mëvonshëm me

shpenzimet e deklaruara nga subjekti zgjedhor gjatë raportimit;

Gjate monitorimit në terren, nuk u konstatuan aktivitete zgjedhore dhe hapje zyrash elektorale dhe për rrjedhim kalkulimet e kostove janë të paaplikueshme.

e) Rregullat e brendshme të subjektit elektoral për raportimin e shpenzimeve;

Nuk patëm mundësinë e kontaktimit me financierin e shoqerise, por drejtuesi ie Partisë deklaroje qe nuk ka perfituar asnje fond nga KQZ apo donacione nga te trete dhe per rrjedhoje nuk kane sistem te raportimit financiar nuk mund të gjykojmë për sistemin e informacionit dhe raportimit që ka në funksion kjo Parti, per kete fushate

f) Trasaksionet financiare të kryera për periudhën 3 muaj përpara dhe pas ditës së zgjedhjeve, nga persona fizikë ose juridikë, vendas ose të huaj, me qëllim evidentimin e trasaksioneve të pajustifikuara dhe që mund të jenë përdorur për financim të paligjshëm të fushatës zgjedhore të një ose disa partive politike.

Nga deklarimet e drejtuesit te Partisë për transaksionet financiare ne periudhën e kerkuar dhe nga monitorimi ne terren nuk patëm indikator për burime të ardhurash në kundershtim me kufizimet e legjislacionit zgjedhor.

Rekomandime

Ne nuk kemi rekomandime specifike për aktivitetin elektoral të partisë LDE, sepse kjo eshte ceshje dhe vizion i vete drejtuesit te Partisë, por jemi perpjekur për të marrë evidencën e nevojshme, dhe se, nga monitorimi në terren u konstaua mungesë e plotë aktiviteteve dhe transaksioneve financiare në funksion të fushatës elektorale të kësaj Partie.

Ndërsa në përgjithësi për procesin e monitorimit, mendojmë se do të ishte efektive për kontrollin e zbatimit të ndalimeve dhe kufizimeve të kerkuara nga legjislacioni zgjedhor, që partitë para fillimit të fushatës, të raportojne zyrtarisht në KQZ projektin e plotë të fushatës sipas një formati të miratuar, i cili të përmbajë të dhenat për aktivitetet e zyrave elektorale, aktivitetet që parashikohen të zhvillohen, elementët e kostove shoqëruese të tyre dhe burimet e parashikuara të mbulimit me fonde(mjetet e veta, buxheti i shtetit apo donacione). Ky format i pergatitur nga partite te na sherbeje ne eksperteve per te krijuar nje opinjon me te qarte per sistemin organizativ te partive dhe subjekteve qe konkurojne ne fushata zgjedhore.

Eksperti Financiar

Ingegerta Bebi

Tiranë, më 29 Nentor 2019